

Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve İletişimci Biçimleri

Cem ÇUHADAR¹, Hasan ÖZGÜR², Fatma AKGÜN³,
Şemseddin GÜNDÜZ⁴

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile iletişimci biçimleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırma 2012-2013 öğretim yılı güz döneminde Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören son sınıf öğrencileri arasında yürütülmüştür. Araştırmaya 205'i kadın, 110'u erkek olmak üzere toplam 315 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının en çok "sözsüz iletişim kuran", en az ise "rahat" iletişimci biçimleri özelliklerini taşıdıkları görülmüştür. Araştırmada kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre daha yüksek iletişim becerilerine sahip oldukları bulunmuştur. Ayrıca kadın öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarından *arkadaş canlısı* ve *sözsüz iletişim kuran* iletişimci biçimleri alt boyutlarını daha çok taşıdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile iletişimci biçimlerinden *arkadaş canlısı*, *ilgili* ve *etki bırakan* alt boyutları arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde; *sözsüz iletişim kuran*, *iletişimci imajı*, *rahat*, *dramatize eden* ve *açık* alt boyutları arasında orta düzeyde ve *tartışmacı*, *kesin* ve *baskın* alt boyutları arasında düşük düzeyde ilişki bulunmuştur. Öğretmen adaylarının iletişimci biçimlerinden *arkadaş canlısı*, *ilgili*, *etki bırakan*, *sözsüz iletişim kuran*, *dramatize eden* ve *rahat* alt boyutlarının iletişim becerisi değişkenini birlikte yordayan değişkenler olduğu ve aynı anda toplam varyansın %47.5'ini açıkladığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: iletişim becerisi, iletişimci biçimi, öğretmen adayı

Teacher Candidates' Communication Skills and Communicator Styles

ABSTRACT

The purpose of this study is to find out the relationship between the communication skills and the communicator styles of teacher candidates. This research was conducted among the senior class students, studying at Trakya University, Faculty of Education in the fall semester of the 2012-2013 academic year. 205 women and 110 men, in a total of 315 teacher candidates participated in the research. As a result, it has been observed that the teacher candidates bear *animated/expressive* features the most and *relaxed* communicative styles the least. In the study, it has been found that female teacher candidates have higher communication skills than male teacher candidates. In addition, it has been concluded that female teacher candidates carry *friendly* and *animated/expressive* subscales of communicator styles a lot more than male teacher candidates. Among the communication skills and communicator styles of teacher candidates, a relationship has been found between the subscales of *friendly*, *interested*, *impression leaving* in a positive way and at a high level, between the subscales of *animated/expressive*, *communicator image*, *relaxed*,

¹ Doç.Dr., Trakya Üniversitesi, e-posta: cemcuhadar@trakya.edu.tr

² Yrd.Doç.Dr., Trakya Üniversitesi, e-posta: hasanozgur@trakya.edu.tr

³ Yrd.Doç.Dr., Trakya Üniversitesi, e-posta: fatmaakgun@trakya.edu.tr

⁴ Yrd.Doç.Dr., Konya Üniversitesi, e-posta: sgunduz@konya.edu.tr

dramatic and *open*, at a medium level, and between the subscales of *contentious/argumentative*, *precise* and *dominant* at a low level. It has been observed that there are variables that predict variants of the subscales of teacher candidates' communicator styles such as *friendly*, *interested*, *impression-leaving*, *animated/expressive*, *dramatic* and *relaxed*, with variants of communication skills and it explains 47.5% of total variance at the same time.

Keywords: communication skills, communicator style, teacher candidates

GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı değişim, bireyleri bilgi toplumunun üyeleri olmaya yönlendirmektedir. Ekonomiyi, sosyal ve kültürel hayatı yeniden şekillendiren bilgi toplumuna geçiş süreci, plan ve yorum yapabilen, yeni bilgiler oluşturup sosyal ve teknik sorunlar için kafa yorabilen bireylere gereksinimi ortaya çıkarmıştır (Akpınar, 1999). Bilgi toplumunu oluşturacak olan bireylerin yetişmesi de ancak eğitim sistemlerinin en önemli öğelerinden biri olan nitelikli öğretmenler ile sağlanabilir.

Azian, Raof, Ismail ve Hamzah (2013) eğitim ve öğretimin en önemli öğelerinden birinin öğretmenlerin sözel iletişimlerini olduğunu belirtmişlerdir. Gelecek nesilleri şekillendirecek olan nitelikli öğretmenlerin sahip olmaları gereken beceriler arasında, iletişimde netlik, beklenileni tam olarak açıklama, öğrenci ve diğer personelle iyi iletişim kurabilme, duyuşsal ve sosyal yönden anlatımcı ve duyarlı olma becerileri yer almaktadır (Yüksel, 2001). Bu beceriler incelendiğinde nitelikli öğretmenin sahip olması gereken en temel özelliklerinden bir tanesinin etkili iletişim kurabilme özelliği olduğu görülmektedir.

Nitelikli öğretmenlerin sahip olması gereken becerilerden biri olan iletişim becerisi, "kişilerin duygularını, fikirlerini, inançlarını ve tutumlarını ifade etmedeki yeteneği" olarak tanımlanabilir (Alper, 2007). İletişim konusunda gerçekleştirilen çalışmalar, bireylerin iletişim becerilerindeki yeterliliklerinin, özellikle insan iletişimi ile ilgili olan mesleklerde çalışanların başarısında önemli bir etken olduğunu üzerinde durmaktadır (Balci, 1996; Chant, Jenkinson, Randle ve Russell, 2002).

Eğitim ortamında iletişim becerilerini konu alan alanyazın araştırmaları, etkili iletişim becerisine sahip öğretmenlerin, öğrencilerinin okula uyumunu olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir (Pianta, Steinberg ve Rollins, 1995). Bu durum öğrencilerin duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimi üzerinde de olumlu etkiler yaratmaktadır (Buyse, Verschueren, Verachtert ve Van Damme, 2009; Koepke ve Harkins, 2008; Rudasill, 2011; Tsigilis ve Gregoriadis, 2008; Vondra, Shaw, Swearingen, Cohen, ve Owens, 1999). Benzer şekilde, alanyazın araştırmaları öğretmenin etkili iletişim becerisi, öğrencisinin akademik başarısının artmasında (Baker, 2006; Buyse vd., 2009; Davies ve Iqbal, 1997; Hallinan, 2008; Montalvo, Mansfield ve Miller, 2007; O'Connor ve McCartney, 2007), okulunu daha fazla sevmesinde ve sınıf içi katılımının artmasında da etkili olduğunu

(Brich ve Ladd, 1997; Buyse vd., 2009; Justice, Cottone, Mashburn ve Rimm-Kaufman, 2008) dile getirmektedir. Ayrıca öğretmenin sınıf içindeki etkili iletişim davranışının, öğrencinin sınıf ortamını algılayışı, derse katılımı ve öğretmeni ile iletişimi üzerinde olumlu etkileri olduğunu belirten araştırmalar da vardır (Claus, Booth-Butterfield ve Chory, 2012; Myers, Martin ve Mottet, 2002).

Sınıf ortamında etkili bir iletişim gerçekleştirilebilmesi, iletişim süreçlerinin iyi yürütülmesine bağlıdır (Çiftçi ve Taşkaya, 2010). Temelde kaynak ve alıcı arasında gerçekleşen alışveriş olarak tanımlanan iletişim sürecinde (McLean, 2005), kaynak ve alıcı bireylerin özelliklerinin iletişim sürecinin işleyişinde önemli etkileri olduğu (Devito, 2008) belirtilmektedir. Bu veriden hareketle, öğretmenin önce kendinin iletişimci biçiminin farkında olması, sonra da öğrencisinin kişisel özelliklerini bilmesi ve bu özellikleri göz önüne alarak iletişim kurmaya çalışması gerekir. Norton (1983) iletişimci biçimini, bir kişinin sözel ve sözsüz olarak göndermiş olduğu mesajlarının alıcı tarafından nasıl alındığı, çevrildiği, nasıl filtre edildiği ya da nasıl anlaşıldığını belirlemenin yolu olarak tanımlamaktadır (Dursun, 2011). İletişim sürecinde bulunan bireylerin kişilik özellikleri, üstlendikleri rolleri ve karşılıklı olarak aktarılan mesajların algılanma şekli bireylerin iletişimci biçimlerini oluşturmaktadır (Dursun ve Aydın, 2011). Bireyin iletişimci biçimlerine ilişkin gerçekleştirilen sınıflandırmalardan biri de Norton (1983) tarafından gerçekleştirilen ve bireyin iletişim sürecindeki 11 temel özelliğini alarak oluşturduğu sınıflandırmadır. Norton'a göre iletişim eylemindeki bireyin temel özellikleri şunlardır (Dursun ve Aydın, 2011):

- *Arkadaş Canlısı (Friendly)*: Art niyeti olmayan, derin bir samimiyetle ve kolayca iletişim kurabilecek sosyal yapıya sahip bireylerdir.
- *Etki Bırakan (Impression Leaving)*: Bu bireyler davranışları nedeniyle çok kolay hatırlanabilen, karşı taraf üzerinde etki bırakarak onları kolayca tatmin eden kişilerdir.
- *Rahat (Relaxed)*: İfadelerinde rahat olma özelliğine sahip bireyler, iletişim sırasında endişeli bir yapı sergilemezler. Genellikle iletişim esnasında sakin ve kendine güvenen bir yapıda olup, daha az heyecanlanan ve bu rahatlığı iletişim esnasında karşı tarafa aktarabilen bireylerdir.
- *Tartışmacı (Contentious/Argumentative)*: Genellikle iletişim kurdukları bireyler ile tartışma eğiliminde olup, bir görüş veya düşüncüyü aşırı savunma, karşısındaki kişiden ise herhangi bir konuda kanıt isteme ve olumsuzlukların üzerine gitme özelliklerine sahiptirler.
- *İlgili (Attentive)*: Etkili dinleme ve empati kurma özelliklerine sahip olup, karşısındakini dikkatlice dinleyen veya dinler görünüp, iletişim kesintiye uğramaması için çalışan kişilerdir.
- *Kesin (Precise)*: İfadelerinde kesin olma özelliğine sahip bireyler, herhangi bir konuda kavram belirsizliğine yer vermeyecek şekilde

görüşlerini net olarak ifade eden, kimi zamanda iddiaların belgelenmesi konusunda daha duyarlı olan kişilerdir.

- *Sözsüz İletişim Kuran (Animated/Expressive)*: Vücut dilini ve sözsüz iletişim kodlarını kullanan, iletişim esnasında göz teması ile jest ve mimiklerini etkili bir biçimde kullanıp karşı tarafı etkileyen kişilerdir.
- *Dramatize Eden (Dramatic)*: İletişim esnasında çoğunlukla abartı konuşmalarda bulunup, ses tonunu konuşma içeriğine göre ayarlayabilen, genelde duygusal ifadeler kullanabilen kişilerdir.
- *Açık (Open)*: Bu bireyler, duygularını gizlemeyen, kendini ifade etme konusunda sorun yaşamayan, içindekini dışına vurabilen, iletişimde içine kapanık olmayıp daha çok konuşmayı seçen samimi ve güvenilir kabul edilen kişilerdir.
- *Baskın (Dominant)*: Bu bireyler iletişimlerinde kendine güvenen, iletişimde otorite kurmaya çalışan, mücadeleyi seven, girişken olup, ortamda kendini kabul ettiren kişilerdir.
- *İletişimci İmajı (Communicator Image)*: İletişimci imajına sahip bireyler ise girdiği ortam içerisinde tanıdık olsun ya da olmasın insanlarla kolayca iletişim ve etkileşim kurabilen kişilerdir.

Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde nitelikli nesilleri yetiştirmesini beklediğimizi öğretmen adaylarının sahip olduğu iletişimci biçimleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişkisinin ortaya konulması büyük önem arz etmektedir. Çünkü yetiştirecekleri öğrencilerin derse katılımı, akademik başarısı ve okula uyumunun önemli olduğu alanyazın araştırmaları tarafından da dile getirilmektedir (Baker, 2006; Buyse vd., 2009; Claus, Booth-Butterfield ve Chory, 2012; Montalvo, Mansfield ve Miller, 2007). Öte yandan, ülkemizde iletişim becerileri kapsamında gerçekleştirilen bazı araştırmalar (Bulut, 2004; Çetinkaya, 2011; Çiftçi ve Taşkaya, 2010; Saracaloğlu, Yenice ve Karasakaloğlu, 2009; Pehlivan, 2005) incelendiğinde, iletişim becerisi ve iletişimci biçimleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyan araştırmalara rastlanmamış olması da araştırmanın gerçekleştirilmesini önemli duruma getirmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin incelenmesi ve iletişimci biçimleri ile olan ilişkisinin belirlenmesidir. Buna genel amaç kapsamında araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve iletişimci biçimleri nasıldır?
- Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve iletişimci biçimleri cinsiyet değişkenine göre değişkenlik göstermekte midir?
- Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve iletişimci biçimleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeye amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2005). Bu araştırmada, öğretmen adaylarının

iletişim becerileri ve iletişimci biçimleri incelenmekte, ayrıca bu iki değişken arasında ilişki ortaya konulmaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 öğretim yılı güz döneminde Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 205'i kadın (%65) ve 110'u erkek (%35) olmak üzere toplam 315 son sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada toplanan veriler, “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” ve “İletişimci Biçimleri Ölçeği” ile elde edilmiştir. Ayrıca çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyet bilgileri toplanmıştır.

İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği, Korkut (1996) tarafından bireylerin iletişimle ilgili bazı özelliklerini ölçmeye yönelik geliştirilen ve yine Korkut (1999) tarafından üniversite öğrencilerine uyarlanan 25 maddelik bir ölçektir. Ölçek, 5-her zaman, 4-sıklıkla, 3-bazen, 2-nadiren, 1-hiçbir zaman olmak üzere beşli derecelendirme ile yanıtlanmaktadır. Testin tekrarı yöntemi ile yapılan güvenilirlik çalışması sonucunda ölçeğin güvenilirlik katsayısı .76 ($p<.001$) olarak elde edilmiştir. İç tutarlılık katsayısı olarak alfa değeri ise .80 ($p<.001$) olarak bulunmuştur (Korkut, 1996). Ölçeğin yetişkinlere yönelik olarak üç haftalık arayla yapılan tekrar çalışması sonucunda güvenilirlik katsayısı .69 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 125'tir ve yüksek puanlar bireylerin kendi iletişim becerilerini olumlu yönde değerlendirdiklerini göstermektedir (Korkut, 1999).

İletişimci Biçimleri Ölçeği, Norton (1978, 1983) tarafından geliştirilmiş ve uyarlama çalışmaları Dursun ve Aydın (2011) tarafında gerçekleştirilmiştir. Ölçekte yer alan 11 ayrı iletişimci biçimi, bireylerin gerek günlük yaşamlarında gerekse öğrenme ortamlarında üstlendikleri temel karakter tiplerini göstermektedir. Ölçeğin madde ve faktör dağılımları, Arkadaş Canlısı (4 madde, $\alpha=.51$), Etki Bırakan (4 madde, $\alpha=.67$), Rahat (4 madde, $\alpha=.69$), Tartışmacı (4 madde, $\alpha=.68$), İlgili (3 madde, $\alpha=.63$), Kesin (3 madde, $\alpha=.68$), Sözsüz İletişim Kuran (3 madde, $\alpha=.57$), Dramatize Eden (4 madde, $\alpha=.44$), Açık (4 madde, $\alpha=.64$), Baskın (4 madde, $\alpha=.62$) ve İletişimci İmajı (4 madde, $\alpha=.72$) biçimindedir. Ölçeğin doğrulanmış madde toplam korelasyon değerlerinin tamamı pozitif yönde olup, bu değerlerin ortalaması .45 olarak bulunmuştur. Ölçekte yer alan 51 maddeden ilk 50'si beşli likert biçiminde; “Kesinlikle katılıyorum” ve “Kesinlikle katılmıyorum” yanıtları arasında olacak şekilde puanlanmaktadır. Son maddede ise verilen duruma ilişkin katılımcıların kendi konularını altı farklı düzeye göre derecelendirmeleri istenmektedir (Dursun ve Aydın, 2011).

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, istatistiksel çözümlenmeleri gerçekleştirmek üzere araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Verilerin

analizinde farkların ortaya konması amacıyla bağımsız örneklem t-test ve tek yönlü varyans analizi; iletişimci biçimleri ile iletişim becerilerinin değerlendirilmesi amacıyla ilgili değişkenler arasındaki ilişkinin ortaya konması için ise korelasyon ve regresyon analizlerinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve iletişimci biçimleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan araştırmada ilk olarak her iki değişkene ait betimsel istatistik değerleri incelenmiştir. Gerçekleştirilen analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve İletişimci Biçimlerine İlişkin Ortalama Değerler

Değişken	Puan Aralığı	Madde Sayısı	n	\bar{X}	ss
İletişim becerileri	25-125	25	315	101.65	11.38
İletişimci Biçimleri					
<i>Arkadaş canlısı</i>	4-20	4	315	14.75	2.40
<i>Etki bırakan</i>	4-20	4	315	14.66	2.38
<i>Rahat</i>	4-20	4	315	12.10	2.36
<i>Tartışmacı</i>	4-20	4	315	12.86	3.08
<i>İlgili</i>	3-15	3	315	10.85	1.65
<i>Kesin</i>	3-15	3	315	10.88	2.13
<i>Sözsüz iletişim kuran</i>	3-15	3	315	11.54	2.06
<i>Dramatize eden</i>	4-20	4	315	12.97	2.66
<i>Açık</i>	4-20	4	315	12.35	2.53
<i>Baskın</i>	4-20	4	315	13.23	3.73
<i>İletişimci imajı</i>	4-20	4	315	12.67	3.26

Araştırmaya toplam 315 öğretmen adayı katılmıştır. 25 maddeden oluşan iletişim becerileri ölçeğinden öğretmen adayları ortalama 101.65 puan almışlardır. Öğretmen adaylarının bu ölçekten almış oldukları puanların standart sapması ise 11.38 bulunmuştur. 41 maddeden ve 11 alt boyuttan oluşan iletişimci biçimleri ölçeğinden alınan puanların ortalaması incelendiğinde, öğretmen adaylarının en çok *sözsüz iletişim kuran*, en az ise *rahat* iletişimci biçimleri özelliklerini taşıdıkları görülmektedir.

Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ve iletişimci biçimlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi için araştırmada bağımsız gruplar için t testinden yararlanılmıştır. Gerçekleştirilen analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve İletişimci Biçimlerine İlişkin Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

Değişken	Grup	n	\bar{X}	ss	t	sd	p<																																																																																																																																
İletişim becerileri	Kadın	205	103.50	10.26	4.02	313	.001																																																																																																																																
	Erkek	110	98.21	12.56				Arkadaş canlısı	Kadın	205	14.99	2.12	2.27	176.69*	.024	Erkek	110	14.29	2.82	Etki bırakan	Kadın	205	14.68	2.30	.26	313	.794	Erkek	110	14.61	2.53	Rahat	Kadın	205	12.10	2.26	.02	313	.981	Erkek	110	12.11	2.53	Tartışmacı	Kadın	205	12.90	2.90	.29	313	.771	Erkek	110	12.79	3.41	İlgili	Kadın	205	10.96	1.61	1.66	313	.096	Erkek	110	10.64	1.69	Kesin	Kadın	205	10.80	2.16	.92	313	.358	Erkek	110	11.03	2.07	Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001	Erkek	110	10.93	2.28	Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566
Arkadaş canlısı	Kadın	205	14.99	2.12	2.27	176.69*	.024																																																																																																																																
	Erkek	110	14.29	2.82				Etki bırakan	Kadın	205	14.68	2.30	.26	313	.794	Erkek	110	14.61	2.53	Rahat	Kadın	205	12.10	2.26	.02	313	.981	Erkek	110	12.11	2.53	Tartışmacı	Kadın	205	12.90	2.90	.29	313	.771	Erkek	110	12.79	3.41	İlgili	Kadın	205	10.96	1.61	1.66	313	.096	Erkek	110	10.64	1.69	Kesin	Kadın	205	10.80	2.16	.92	313	.358	Erkek	110	11.03	2.07	Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001	Erkek	110	10.93	2.28	Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57								
Etki bırakan	Kadın	205	14.68	2.30	.26	313	.794																																																																																																																																
	Erkek	110	14.61	2.53				Rahat	Kadın	205	12.10	2.26	.02	313	.981	Erkek	110	12.11	2.53	Tartışmacı	Kadın	205	12.90	2.90	.29	313	.771	Erkek	110	12.79	3.41	İlgili	Kadın	205	10.96	1.61	1.66	313	.096	Erkek	110	10.64	1.69	Kesin	Kadın	205	10.80	2.16	.92	313	.358	Erkek	110	11.03	2.07	Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001	Erkek	110	10.93	2.28	Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																				
Rahat	Kadın	205	12.10	2.26	.02	313	.981																																																																																																																																
	Erkek	110	12.11	2.53				Tartışmacı	Kadın	205	12.90	2.90	.29	313	.771	Erkek	110	12.79	3.41	İlgili	Kadın	205	10.96	1.61	1.66	313	.096	Erkek	110	10.64	1.69	Kesin	Kadın	205	10.80	2.16	.92	313	.358	Erkek	110	11.03	2.07	Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001	Erkek	110	10.93	2.28	Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																
Tartışmacı	Kadın	205	12.90	2.90	.29	313	.771																																																																																																																																
	Erkek	110	12.79	3.41				İlgili	Kadın	205	10.96	1.61	1.66	313	.096	Erkek	110	10.64	1.69	Kesin	Kadın	205	10.80	2.16	.92	313	.358	Erkek	110	11.03	2.07	Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001	Erkek	110	10.93	2.28	Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																												
İlgili	Kadın	205	10.96	1.61	1.66	313	.096																																																																																																																																
	Erkek	110	10.64	1.69				Kesin	Kadın	205	10.80	2.16	.92	313	.358	Erkek	110	11.03	2.07	Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001	Erkek	110	10.93	2.28	Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																																								
Kesin	Kadın	205	10.80	2.16	.92	313	.358																																																																																																																																
	Erkek	110	11.03	2.07				Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001	Erkek	110	10.93	2.28	Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																																																				
Sözsüz iletişim kuran	Kadın	205	11.86	1.85	3.69	186.98*	.001																																																																																																																																
	Erkek	110	10.93	2.28				Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185	Erkek	110	13.26	3.00	Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																																																																
Dramatize eden	Kadın	205	12.82	2.44	1.33	187.63*	.185																																																																																																																																
	Erkek	110	13.26	3.00				Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513	Erkek	110	12.22	2.79	Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																																																																												
Açık	Kadın	205	12.41	2.39	.65	313	.513																																																																																																																																
	Erkek	110	12.22	2.79				Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363	Erkek	110	12.96	2.94	İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																																																																																								
Baskın	Kadın	205	13.37	4.09	.91	313	.363																																																																																																																																
	Erkek	110	12.96	2.94				İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566	Erkek	110	12.53	3.57																																																																																																																				
İletişimci imajı	Kadın	205	12.75	3.03	.57	313	.566																																																																																																																																
	Erkek	110	12.53	3.57																																																																																																																																			

$p<.05$ * Eşleş varyans şartının sağlanmadığı durumlarda program tarafından hesaplanan doğrulanmış/düzeltilmiş serbestlik derecesi değeri rapor edilmiştir.

Tablo 2’de yer alan bulgulara göre, öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin ($t=4.02$, $p<.05$) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği ve kadınların ortalama iletişim becerisi puanlarının ($\bar{X}=103.50$) erkeklere göre ($\bar{X}=98.21$) daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmen adaylarının iletişimci biçimleri incelendiğinde ise arkadaş canlısı ($t=2.27$, $p<.05$) ve sözsüz iletişim kuran ($t=3.69$, $p<.05$) alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bulgular her iki alt boyut için kadınların ortalama puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırmada öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile iletişimci biçimleri arasında bir ilişki olup olmadığı sorusuna yanıt aranmıştır. Buna göre gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri ve İletişimci Biçimleri Arasındaki İlişki

	İletişim Becerileri	Arkadaş canlısı	Etki bırakan	Rahat	Tartışmacı	İlgili	Kesin	Sözsüz iletişim kuran	Dramatize eden	Açık	Baskın
Arkadaş canlısı	.546**	-									
Etki bırakan	.503**	.453**	-								
Rahat	.371**	.419**	.400**	-							
Tartışmacı	.164**	.141*	.351**	.075	-						
İlgili	.545**	.445**	.431**	.270**	.291**	-					
Kesin	.175**	.188**	.202**	.084	.423**	.305**	-				
Sözsüz iletişim kuran	.465**	.483**	.449**	.269**	.294**	.460**	.285**	-			
Dramatize eden	.325**	.468**	.492**	.350**	.336**	.368**	.253**	.553**	-		
Açık	.321**	.408**	.468**	.338**	.245**	.251**	.132*	.353**	.417**	-	
Baskın	.256**	.330**	.410**	.221**	.420**	.293**	.273**	.386**	.387**	.261**	-
İletişimci imajı	.445**	.506**	.565**	.553**	.308**	.393**	.252**	.444**	.532**	.531**	.384**

** Korelasyon .01 düzeyinde anlamlıdır.

Gerçekleştirilen korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının *iletişim becerileri* ile iletişimci biçimlerini oluşturan her bir alt boyut arasında belirli bir ilişkinin var olduğu görülmüştür. Buna göre öncelikle iletişim becerisi ile *arkadaş canlısı* ($r=.546$; $p=.01$), *ilgili* ($r=.545$; $p=.01$) ve *etki bırakan* ($r=.503$; $p=.01$) alt boyutları arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde bir ilişki olduğu söylenebilir. Ayrıca iletişimci biçimlerini oluşturan *sözsüz iletişim kuran* ($r=.465$; $p=.01$), *iletişimci imajı* ($r=.445$; $p=.01$), *rahat* ($r=.371$; $p=.01$), *dramatize eden* ($r=.325$; $p=.01$) ve *açık* ($r=.321$; $p=.01$) alt boyutları ile iletişim becerisi arasında pozitif yönde ve orta düzeyde ilişki olduğu söylenebilir. Son olarak iletişimci biçimlerini oluşturan alt boyutlar arasında yer alan *tartışmacı* ($r=.164$; $p=.01$), *kesin* ($r=.175$; $p=.01$) ve *baskın* ($r=.256$; $p=.01$) alt boyutları ile iletişim becerisi arasında pozitif yönde ve düşük düzeyde ilişki olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının iletişimci biçimlerini oluşturan alt boyutların iletişim becerisini yordayan birer değişken olup olmadıkları, araştırma kapsamında yanıt aranan bir diğer sorudur. Gerçekleştirilen çoklu doğrusal regresyon analizi sonucunda elde edilen bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerini Yordayan Değişkenler

Model	Yordayan Değişkenler	B	Standart Hata	Beta	t	p<.
1	Sabit	63.630	3.345		19.020	.001
	Arkadaş canlısı	2.579	.224	.546	11.516	.001
2	Sabit	47.106	3.731		12.626	.001
	Arkadaş canlısı	1.784	.229	.378	7.783	.001
	İlgili	2.603	.335	.377	7.777	.001
3	Sabit	41.133	3.827		10.748	.001
	Arkadaş canlısı	1.428	.234	.302	6.093	.001
	İlgili	2.145	.338	.311	6.341	.001
	Etki bırakan	1.105	.235	.232	4.707	.001
4	Sabit	39.910	3.848		10.372	.001
	Arkadaş canlısı	1.285	.243	.272	5.297	.001
	İlgili	1.960	.347	.284	5.645	.001
	Etki bırakan	.989	.240	.207	4.129	.001
	Sözsüz iletişim kuran	.610	.285	.110	2.143	.033
5	Sabit	40.153	3.827		10.492	.001
	Arkadaş canlısı	1.384	.245	.293	5.638	.001
	İlgili	1.978	.345	.287	5.730	.001
	Etki bırakan	1.125	.246	.236	4.567	.001
	Sözsüz iletişim kuran	.832	.301	.151	2.762	.006
	Dramatize eden	-.498	.230	-.116	-2.160	.032
6	Sabit	38.341	3.897		9.840	.001
	Arkadaş canlısı	1.255	.251	.266	4.998	.001
	İlgili	1.959	.343	.284	5.705	.001
	Etki bırakan	1.017	.250	.213	4.065	.001
	Sözsüz iletişim kuran	.858	.300	.155	2.861	.005
	Dramatize eden	-.555	.231	-.130	-2.405	.017
	Rahat	.492	.229	.102	2.152	.032

p<.05

Tablo 4'te yer alan bulgulara göre öğretmen adaylarının iletişimci biçimlerinden bazılarının iletişim becerilerini yordayan değişkenler olduğu görülmektedir. Model 1'de görüleceği gibi arkadaş canlısı alt boyutu iletişim becerisi değişkenini yordayan bir değişkendir [$R=.546$, $R^2=.298$, $F=132.618$, $p<.01$] ve tek başına toplam varyansın % 29.8'ini açıklamaktadır. Arkadaş canlısı alt boyutu ile birlikte ilgili alt boyutu bir arada ele alındığında, her iki değişkenin birlikte iletişim becerilerini yordayan değişkenler olduğu [$R=.642$, $R^2=.412$, $F=109.146$, $p<.01$] ve aynı anda toplam varyansın % 41.2'sini açıkladığı görülmektedir. Gerçekleştirilen analiz sonucunda Model 6'da da görüleceği gibi arkadaş canlısı, ilgili, etki bırakan, sözsüz iletişim kuran, dramatize eden ve rahat alt boyutlarının iletişim becerisi değişkenini birlikte yordayan değişkenler olduğu [$R=.689$, $R^2=.475$, $F=46.394$, $p<.01$] ve aynı anda toplam varyansın % 47.5'ini açıkladığı görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile iletişimci biçimlerinin incelenmesi, ayrıca iletişim becerileri ile iletişimci biçimleri arasındaki ilişkinin ortaya konulmasıdır amaçlanmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının iletişim becerileri açısından kendilerini ileri düzeyde yeterli gördükleri belirlenmiştir. Bu bulgu, alanyazın araştırmalarının bulguları ile benzerlik göstermektedir (Yılmaz ve Çimen 2008; Pehlivan 2005; Günay, 2003) Ayrıca, öğretmen adaylarının sahip oldukları iletişim biçimlerini *arkadaş canlısı* ve *etki bırakan* alt boyutlarında ileri düzeyde gördükleri, iletişimci biçimlerinin diğer alt boyutlarında ise kendilerini yeterli düzeyde gördükleri söylenebilir. Ortaya çıkan bu sonuç, öğretmen adaylarının öğrencileriyle karşılıklı iletişim kurma ve bu iletişim sürdürme konusunda kendilerini yeterli gördükleri şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmada öğretmen adaylarının iletişim becerilerinin cinsiyet değişkenine göre değişkenlik gösterip göstermediği incelenmiştir. Bulgulara göre iletişim becerileri ve cinsiyet değişkeni arasında kadınlar lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır. Elde edilen bulgu alanyazındaki çeşitli araştırmalar ile de benzerlik gösterirken (Bulut, 2004; Çetinkaya, 2011; Güven ve Akyüz, 2001; Özerbaş, Bulut ve Usta, 2007; Saracaloğlu, Yenice ve Karasakaloğlu, 2009), diğer bazı araştırmaların bulguları ile benzerlik göstermemektedir (Çiftçi ve Taşkaya, 2010; Pehlivan, 2005; Dilekmen, Başcı ve Bektaş, 2008). Araştırmada ayrıca öğretmen adaylarının iletişimci biçimlerinin de cinsiyet değişkenine göre değişkenlik gösterip göstermediğine bakılmıştır. Araştırmada, öğretmen adaylarının iletişimci biçimlerinin arkadaş canlısı ve sözsüz iletişim kurma alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bulgular her iki alt boyut için kadınların ortalama puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu bulgu alanyazındaki çeşitli araştırmalar ile benzerlik göstermektedir (Brown vd., 2011). Öte yandan, öğrencilerin iletişimci biçimlerinin ortaya çıkarılmasına yönelik ülkemizde yapılan ilk ve tek çalışmada Dursun (2011), öğrencilerin iletişimci biçimlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Alan yazın araştırmaları ile ortaya çıkan benzerlik veya farklılıkların, genel olarak kadınların başkalarının sorunlarına daha duyarlı ve onlarla daha iyi ilişki kurmaları olmaları ve çocuklarla çalışma konusunda erkelere oranla daha istekli olmalarının (Johnston, McKeown ve McEwen, 1999) etkisinin olabileceği düşünülmektedir. Öte yandan, toplumların öğretmenlik mesleğini kadınsallaştırması (Saban, 2003; Smedley, 2007) ve bu durumun etkisiyle kadınların öğretmenlik mesleğine ilişkin içsel motivasyonun artmasının da bu bulgunun ortaya çıkmasında etkili olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile iletişimci biçimlerini oluşturan her alt boyut arasında ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Yani uygun iletişimci biçimleri (arkadaş canlısı, ilgili ve etki bırakan) seçiminin, öğretmen adaylarının iletişim becerisi konusundaki yeterlilik

düzeylerinin olumlu yönde değişmesinde etkili olduğu söylenebilir. Butland ve Beebe (1992), öğretmenin öğrencisine olan yakınlığının öğretme-öğrenme sürecindeki en önemli öğretim iletişimi öğelerinden biri olduğu belirtmektedir. Çetinkaya ve Alparslan (2011) ise, empati kurma ile iletişim becerisi arasında olumlu yönde bir ilişki olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda, alanyazındaki benzer araştırmalar ve bu çalışmada elde edilen bulgular çerçevesinde, öğretmen adaylarının özellikle arkadaş canlısı, ilgili ve etki bırakan özellikteki iletişimci biçimlerini kullanmalarının iletişim becerilerini de olumlu yönde etkileyeceği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının iletişim becerileri ile iletişimci biçimleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada sonuç olarak her iki kavramın birbiriyle pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür. Bilgi toplumuna geçiş sürecinde geleceğin nesillerini yetiştirecek olan öğretmen adaylarının, iletişimci biçimlerini tanımaları ve iletişim becerilerini geliştirmelerinin toplumumuzun bu geçiş sürecini daha hızlı ve daha donanımlı bireylerle gerçekleştirebilmesini sağlayacaktır. Günümüzde kendi özelliklerini bilen ve etkili iletişim konusunda bilgi sahibi öğretmenler yetiştirmek, oldukça önemlidir. Bu bilgi ve becerilerin kazandırılması için öğretmen adaylarına hizmet öncesi öğrenim sürecinde, öğretmen eğitimcileri tarafından etkili iletişime yönelik öğretim etkinlikleri gerçekleştirilebilir. Ayrıca yükseköğretim müfredatında öğretmen adaylarının iletişim becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayacak ders ve etkinliklere yer verilerek, öğretmen adaylarının iletişim konusunda yeterli donanıma sahip biçimde göreve başlamaları sağlanabilir. Öte yandan, öğretmenlik görevini sürdüren bireylerin iletişim becerilerinin de geliştirilmesine yönelik olarak da hizmet içi etkinlikler, dersler ve bilgilendirici faaliyetler de gerçekleştirilebilir. Gerçekleştirilen bu araştırma belirli sınırlılıklara sahiptir. Öncelikle çalışmada elde edilen veriler öğretmen adaylarının kendileri ile ilgili bireysel algılarına dayalı değerlendirmelerden oluşmaktadır. Ayrıca araştırma örneklemini yalnızca bir üniversitede öğrenim gören öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Bu nedenle araştırma bulgularının genellenebilmesi için farklı örneklerde yer alan öğretmen adayları ile benzer araştırmaların yapılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, Y. (1999). BDE ve bilgi toplumunda insan nitelikleri. *BTİE-99 Bildiriler Kitabı*, 145-151.
- Alper, D. (2007). *Psikolojik danışmanlar ve sınıf öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeyleri-iletişim ve empati becerilerinin karşılaştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Azian, A., Raof, A., Ismail, F. & Hamzah, M. (2013). Communication strategies of non-native speaker novice science teachers in second language science classrooms. *System* 41, 283-297.
- Baker J. A. (2006). Contributions of teacher-child relationships to positive school adjustment during elementary school. *Journal of School Psychology*, 44 (2006), 211-229.

- Balci, S., (1996). *Danışma becerileri eğitiminin üniversite öğrencilerinin iletişim beceri düzeyine etkisi*. Doktora Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Brich, S. H., & Ladd, G. W. (1997). The teacher-child relationship and children's early school adjustment. *Journal of School Psychology, 35*(1), 61-79.
- Brown, T., Brett, W., Malcolm, B., Andrew, M., Lisa, M., Claire, P., Liz, M., & Belinda, L. (2011). Communication styles of undergraduate health students. *Nurse Education Today, 31*(2011), 317-322.
- Bulut, N. B. (2004). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2*(4), 443-452.
- Butland, M. J., & Beebe, S. A. (1992). *A study the applicaiton of implicit communication theory to teacher immediacy and student learning*. Paper presented at teh annual meeting of International Communication Association (42 nd, Miami, FL, November,18-21, 1992).
- Buyse, E., Verschueren, K., Verachtert, P., & Van Damme, J. (2009). Predicting school adjustment in early elementary school: Impact of teacher-child relationship quality and relational classroom climate. *Elementary School Journal, 110*(2), 119-141. doi: 10.1086/605768
- Chant, S., Jenkinson, T., Randle, J., & Russell, G. (2002). Communication skills: Some problems in nursing education and practice. *Journal of Clinical Nursing, 11*(1), 12-21.
- Claus, C. J., Booth-Butterfield, M., & Chory, R. M. (2012). The relationship between instructor misbehaviors and student antisocial behavioral alteration techniques: The roles of instructor attractiveness, humor, and relational closeness. *Communication Education, 61*(2), 161-183.
- Çetinkaya, M. ve Alparslan, A. M. (2011). Duygusal zekânın iletişim becerileri üzerine etkisi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Suleyman Demirel University The Journal of Faculty of Economics and Administrative Sciences, 16*(1), 363-377.
- Çetinkaya Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının iletişim becerilerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 19*(2), 567-576.
- Çiftçi, S. ve Taşkaya, S. M. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öz yeterlik ve iletişim becerileri arasındaki ilişki. *e-Journal of New World Sciences Academy, 5*(3), 921-928.
- Davies, L., & Iqbal, Z. (1997). Tensions in teacher training for school effectiveness the of Pakistan. *School Effectiveness and School Improvement. 8*,(2), 254-266.
- Devito, J. A. (2008). *Interpersonla messages: Communication and relationship skills*. MA: Ally & Bacon.
- Dilekmen, M., Başçı, Z. ve Bektaş, F. (2008). Eğitim fakültesi öğrencilerinin iletişim becerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12*(2), 223-231.
- Dursun, Ö., Ö. (2011). *Çevrimiçi öğrenme topluluklarında iletişimci biçimlerinin belirlenmesi*. Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dursun, Ö. ve Aydın, C. H. (2011). İletişimci biçimleri ölçeğinin Türkçe'ye çevirisi, uyarlanması, geçerlik ve güvenilirliğinin sağlanması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 6*(2), 263-286.
- Günay, K. (2003). *Sınıf yönetiminde öğretmenlerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksel Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güven. A. ve Akyüz, M. Y. (2001). Öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerilerine ilişkin görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi, 1* (1), 13-22.

- Hallinan, M. T. (2008). Teacher influences on students' attachment to school. *Sociology of Education*, 81(3), 271-283. doi: 10.1177/003804070808100303
- Justice, L. M., Cottone, E. A., Mashburn, A., & Rimm-Kaufman, S. E. (2008). Relationships between teachers and preschoolers who are at risk: Contribution of children's language skills, temperamentally based attributes, and gender authors. *Early Education & Development*, 19(4), 600-621.
- Johnston, J., McKeown, E., & McEwen, A. (1999). Choosing primary teaching as a career: The perspectives of males and females in training. *Journal of Education for Teaching*, 25(1), 55-64
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler*, (15.Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Koepke, M. F., & Harkins, D. A. (2008). Conflict in the classroom: Gender differences in the teacher-child relationship. *Early Education & Development*, 19(6), 843-864.
- Korkut, F. (1999) Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, *Anadolu Üniversitesi Yayınları, cilt 4*, 208-218.
- Korkut, F. (1996). İletişim becerilerini değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi: Güvenirlilik ve geçerlik çalışmaları. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(7), 18-23.
- Mclean, S. (2005). *The basics of interpersonal communication*. Boston, MA: Ally & Bacon.
- Myers, S. A., Martin, M., & Mottet, T. P. (2002). Students' motives for communicating with their instructors: Considering instructor socio-communicative style, student socio-communication orientation, and student gender. *Communication Education*, 51(2), 121-133.
- Montalvo, G. P., Mansfield, E. A., & Miller, R. B. (2007). Liking or disliking the teacher: Student motivation, engagement and achievement. *Evaluation and Research in Education*, 20(3), 144-158. doi: 10.2167/eri406.0
- Norton, R. W. (1978). Foundation of a communicator style construct. *Human Communication Research*, 4(2), 99-112.
- Norton, R. W. (1983). *Communicator style: theory, applications, and measures*. Beverly Hills, CA: Sage
- O'Connor, E., & McCartney, K. (2007). Examining teacher-child relationships and achievement as part of an ecological model of development. *American Educational Research Journal*, 44(2), 340-369. doi: 10.3102/0002831207302172
- Özerbaş, M. A., Bulut, M. ve Usta, E. (2007). Öğretmen adaylarının algıladıkları iletişim becerisi düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(1): 123-135.
- Pehlivan, K. (2005). Öğretmen adaylarının iletişim becerisi algıları üzerine bir çalışma. *İlköğretim Online*, 4 (2), 17-23.
- Pianta, R. C., Steinberg M. S., & Rollins K. B. (1995). The first two years of school: Teacher-child relationships and deflections in children's classroom adjustment. *Development and Psychopathology*, 7, 295-312.
- Rudasill, K. M. (2011). Child temperament, teacher-child interactions, and teacher-child relationships: A longitudinal investigation from first to third grade. *Early Childhood Research Quarterly*, 26(2), 147-156.
- Saban, A. (2003). A Turkish profile of prospective elementary school teachers and their views of teaching. *Teaching and Teacher Education*, 19, 829-846
- Saracaloğlu, A. S., Yenice, N. ve Karasakaloğlu, N. (2009). Öğretmen adaylarının iletişim ve problem çözme becerileri ile okuma ilgi ve alışkanlıkları arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 187-206.
- Smedley, S. (2007). Learning to be a primary school teacher: reading one man's story. *Gender and Education*, 19(3), 369-385.

- Tsigilis, N., & Gregoriadis, A. (2008). Measuring teacher-child relationships in the Greek kindergarten setting: a validity study of the student-teacher relationship scale-short form. *Early Education & Development, 19*(5), 816 – 835.
- Vondra, J. I., Shaw, D. S., Swearingen, L., Cohen, M., & Owens, E. B. (1999). Early relationship quality from home to school: A longitudinal study. *Early Education & Development, 10*(2), 163-190.
- Yılmaz, İ. ve Çimen, Z. (2008). Beden eğitimi öğretmen adaylarının iletişim beceri düzeyleri. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 10* (3): 3-14.
- Yüksel, G (2001). Öğretmenlerin sahip olmaları gereken davranış olarak sosyal beceri. *Milli Eğitim Dergisi, 150*,
http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/150/yuksel.htm
(23.11.2013)

SUMMARY

Rapid changes, occurring in information and communication technologies direct individuals to be members of the information society. The transition to the information society that re-shapes economy, social and cultural life has revealed the need of individuals, who are capable of planning and review, and who can create new information and think of social and technical issues. (Akpınar, 1999). The training of individuals who will create an information society can only be provided by qualified teachers, who are one of the most important elements of educational systems.

Azian, Raof, Ismail and Hamzah (2013) stated that the verbal communication of teachers is one of the most important elements of education and training. Clarity in communication, explaining the expected thoroughly, ability to communicate well with students and other staff and being expressive and responsive in emotional and social aspects skills take place among the required skills for qualified teachers who will shape future generations. (Yüksel, 2001). When these skills are examined, you can see that one of the main features needed for a qualified teacher is the ability to communicate effectively.

The communication skill, one of the skills needed for qualified teachers, can be defined as “the ability of people to express their feelings, ideas and attitudes” (Johnson, 2007). Studies performed on the issue of communication show that the competence of individuals in communication skills is an important factor in the success of people working in particularly human communication-related professions (Balci, 1996; Chant, Jenkinson, Randle and Russell, 2002).

Revealing the relationship between the communicator styles and the communication skills of teacher candidates from whom we expect to raise qualified generations in the process of transformation into an information society, is of great importance. Because it is also expressed by literature researches that the class participation of students to be trained, their academic achievement and adapting to school is also important (Baker, 2006; Buyse et al. , 2009; Claus, Booth - Butterfield and Chory, 2012; Montalvo, Mansfield and Miller, 2007). On the other hand, when some researches carried out on the communication skills in our country are examined, no researches revealing the relationship between the communication skills and communicator styles were detected and this brings the realization of the research into an important state (Bradley, 2004; Çetinkaya, 2011; Farmers and Taşkaya, 2010; Yenice and Karasakaloğlu , 2009; Wrestler, 2005). In this context, the purpose of this research is to analyze the communication skills of teacher candidates and their relationship with educator styles. The answers to the following questions were sought under the overall objective of this research:

- How are the communication skills and communicator styles of teacher candidates?

- Do the communication skills and communicator styles of teacher candidates vary according to gender?
- Is there a significant relationship between the communication skills and communicator styles of teacher candidates?

The research was designed in scanning model. The study group is consisted of a total of 315 senior students, 205 women (65%) and 110 men (35%), studying at Trakya University Faculty of Education in the fall semester of the 2012-2013 academic year. The data collected in the study were obtained by "Communication Skills Assessment Scale" and "Communicator Styles Scale". In addition, the gender information of students forming the study group was collected. The data obtained in the study were transferred to the computer by researchers to perform statistical analyzes. The independent samples t-test and one-way analysis of variance were used in order to determine differences for the data for analysis and the correlation and regression analysis were used to demonstrate the relationship between variables in order to evaluate communicator styles with communication skills.

In the study, it is determined that teacher candidates regard themselves extremely enough in terms of communication skills. In addition, it can be said that teacher candidates regard their communication styles as advanced in *friendly* and *impression-leaving* subscales, while they see themselves enough in the other subscales of communicator styles. In this study, it was also investigated whether the communication styles vary according to gender or not, and a significant difference was found in favour of women. It was also found in the research that *friendly* and *animated/expressive* subscales of communicator styles of teacher candidates show significant differences according to gender. Results revealed that women's average score was higher comparing to men in both subscales. Another finding of the study, however, is that there is a relationship between each subscale, forming the communication skills and the communicator styles of teacher candidates. These findings of the research can be interpreted as the selection of appropriate communicative forms (*friendly, relevant* and *impression-leaving*) is effective in the positive change of the proficiency levels of communication skills of teacher candidates.

In this research where the relationship between the communication skills and the communicator styles of teacher candidates is examined, both concepts were found to be positively associated with each other. In the process of transition to the information society, the recognition of teacher candidates who will train future generations of their own communicator styles and the development of their communication skills will enable this transition of our society to be achieved faster and with more equipped individuals. Nowadays, training teachers, who are aware of their own characteristics and knowledgeable about effective communication, is very important. Teaching activities for effective communication can be carried out for teacher candidates in order to gain knowledge and skills in the pre-service training process by teacher trainers. In

addition, teacher candidates can be assured to start work with adequate equipment about communication by including lessons and activities in the higher education curriculum to enable teacher candidates to improve their communication skills. This research is performed with a certain limitation. First, the data obtained in the research is consistent of teacher candidates' ratings based on their individual perceptions about themselves. Furthermore, this research sample only consists of teacher candidates studying at a university. Therefore, similar researches are needed to be carried out with teacher candidates taking place in different samples for the research findings in order to be generalized.